

ŠTEVILKA 10

LETNIK VII

GLASILO
DIJAKOV
NOVOMEŠKE
GIMNAZIJE

OSTREŽICE

VSEBINA:

Ob 110 obletnici Prešernove smrti.
Sosestanka ŠŠ in neuspehov
Okrajna konferenca LMS
Drobno - zanimivo
Pol leta uspehov in neuspehov
MLADI LITERAT:

Jogr: Na postaji
Filuška:
Zdaj je pa tako sam o-
stal
Filuška:
odrešenje

ZAHVALA

REDAKCIJSKI ODBOR "STEZIC"
SE TOPLO ZAHVALJUJE KOLEKTI-
VU TOVARNE PAPIRJA KOLICEVO
ZA POMOC V MATERIALU.

PREŠERNOV SKLAD NA GIMNAZIJI

Redakcijski odbor "Stezič" je na pobudo književnika Šalija osnoval "Prešernov sklad" na naši gimnaziji in vanj prispeval 5.000 dinarjev. V sklad bodo morda nekaj priložili še gimnazija, Prosveta, OK LMS Novo mesto. Sredstva pa bomo prihodnje leto ob Prešernovi proslavi razdelili med dijake, ki se bodo najvestneje udeleževali na kulturnem polju.

PRESERNOVE NAGRADE NA NAŠI
GIMNAZIJI

Ob Prešernovi proslavi, 7.2.1959 je posebna komisija (prof. Dodič, prof. Kolenc in književnik Severin Šali) podelila Prešernove nagrade našim dijakom za njihovo delovanje na kulturnem polju.

- I. nagrado: Jože Gričar za uspešno urejanje "Stezič" in najboljši članek v "Stezičah" (V o-
vinku)
- II. nagrada: Drago Kolenc za članek v "Stezičah"
(Med mestom in vasjo)
- III. nagrado: Dušan Andoljšek za članek v "Stezičah"
(Naša sreča)
- IV. nagrado: Tomaž Colarič, tehnični urednik "Stezič" za marljivo delo
- V. nagrado: Jože Sintič za zelo uspelo organizacijo Dolenjskega literarnega večera
- VI. nagrado: Zvone Pelko za ilustracije v "Stezičah"
- VII. nagrado: Zlata Pesnar za uspešno recitatorsko delovanje

ZAHVALA

ZA DENARNO PODPORO SE ZAHVALJU-
JEMO TRGOVSKEMU PODJETJU "ROG"
NOVO MESTO

=====

"STEZICE" - glasilo dijakov novomeške gimnazije. Izdajata Šolska skupnost in aktiv LMS. Ureja uredniški odbor: Slavko Pavlin, Sonja Godnik, Dušan Andoljšek. Glavni in odgovorni urednik Jože Gričar, tehnični urednik Tomaž Colarič, za ilustracijo Zvone Pelko. Izhaja 1. in 15. v mesecu. Cena posamezni številki 15.- dinarjev. Naklada 400 izvodov. Tisk: ciklostil stroj pri OLO Novo mesto. Naslov: Uredništvo "Stezič", Gimnazija Novo mesto

=====

O
B
110
O
B
L
E
T
N
I
C
I

PREŠERNOVE

SAMRTEI

Kdo zna
noč temno razjasnit', ki tare duha!

Kdo ve
kragulja odgnati, ki kljuje srce
od zore do mraka, od mraka do dne!

Kdo uči
izbrisat' 'z spomina nekdanje dni,
brezup prihodnjih oduzet' pred oči,
praznoti vbežati, ki zdanje ~~moži~~!

Kako
bit' hočeš poet in ti pretežko
je v prsih nosit' ali pekel al' nebo!

Stanú
se svojega spomni, trpi brez miru!

OŽUPANČIK

SLOVENSKI MLADINI

Ne pričakujte od mene nikake modrosti ali učenosti. Zakaj jaz se nisem nikdar bližal Prešernu po znanstvenih stopnicah ali po filozofskih ovinkih, temveč tako, kakor si želim, da bi se mu bližali vi vsi: samo z odprtim čutom, s preprostim, ponižnim srcem, želnim lepote in resnice. Vedno niso prihajali k njemu tako, temveč s svojimi predsodki in doktrinami in teorijami, zato ga niso spoznali.

Naša književnost je stara nekaj stoletij, naše leposlovje samo toliko desetletij, kolikor jih je preteklo, odkar je izšla knjiga Prešernovih poezij. To je prva manifestacija slovenskega umetniškega duha, tako vzvisana nad vsem, kar so Slovenci dotlej dosegli v svojem jeziku, da so bili le redki tisti, ki so doumeli ves pomen Prešernovega dela in življenja. Mi danes, ki se mu spoštljivo klanjamo kot svojemu svetlemu mojstru in vzorniku, se globoko zavedamo, da tudi vse poznejše generacije pri nas niso ustvarile umetnine, ki bi jo smeli postaviti kot enakovredno poleg Prešernove.

V Prešernovi besedi je centralna ideja slovenstva. A to slovenstvo ni nikaka omejena domačnost, nikaka sentimentalna idiličnost, nikak plah ali oskosrčen pogled na življenje. Ne, to slovenstvo je tako globoko, kakor vse trpljenje človeškega srca z vsem obupom, strahom in strastjo, slastjo in bolečino in je po duhu široko kakor ves svet. V šoli se učimo, kako je Prešeren gojil vse mogoče umetne oblike, tercino, ottavorimo, špansko asonanco, distihon, anakreontsko kitico, triolet, glosa, gazelo, sonet in potenciran sonet. - sonetni venec še z akrostihom.

povrhu; vedeti pa morate, da ni niti ena njegova vrstica pisana samo zavoljo blagoglasja in forme, nego da je vsa vnanja oblika pokorna in voljna služabnica notranje pesnikove ideje. Prešernova poezija je na tistem višku popolnosti, kjer se ne more več govoriti zase o formi in zase o vsebini, forma in vsebina je eno, organičen plod duševnega snovanja pesnikovega.

To je tista veličina Prešernova: kakor je pri njem oblika in vsebina isto, tako je eno Prešeren-človek in Prešeren-poet. Za vsako njegovo pesmijo, za slehernim njegovim stihom čutim novo postajo njegovega duha. Nič ni slučajnega, nič samo približno ali samo zavoljo lepšega rečenega, vse se veže in pleče samo zato, da nam je čim jasnejša vsaka poteza duševne fiziognomije postove. - Prešeren je bil v življenju nesrečen človek, v ljubezni tako beden, kakor le more biti le beden in nesrečen kdo na zemlji. Ali njegovo poslanstvo je bilo: vse potrpeti, vse preboleti, zatreti up in strah, to se pravi, odreči se vsej sreči na svetu in se tako preko vsega pozemskega povzpeli do zadnjih spoznanj zase in za svoj narod. V "Pevcu" nam je povedal, kako se je zavedal svoje dolžnosti, ki mu jo nalaga pevski poklic z vso neizprosno: "Stand se svojega spomni, trpi brez mirú". Samo s to žrtvijo in odpovedjo je mogla nastati njegova večna knjiga, samo zavoljo nje je hotel in mogel toliko trpeti, zavoljo nje se je odpovedal celo smrti.

Jaz ne grem nikdar iz domovine, da ne bi vzel vsaj Prešerna s seboj, in vam, mladi prijatelji, morem samo svetovati: omislite si njegovo knjigo, poglobljajte se vanjo, in potem mi ni treba več reči, da se nikar ne ločite od nje. Zakaj čimbolj se boste poglobljali v Prešernov svet, tem več lepote vam bo zarelo iz njega, tem več skrivnosti vas bo vabilo vedno in vedno k njemu. In ljubili boste Prešerna, kakor je vreden ta edinstveni duh.

Prešerna ljubiti pa se pravi, ljubiti lepoto in resnico in pravico; ljubiti slovenstvo brez šovinizma in ljubiti človeštvo in vse narode brez hlapčevstva in poniževanja: enak z enakim. Prešeren s svojo visoko knjigo, ki govori o človekoljubju, o bratstvu vseh narodov, nam je pridobil pravico, stati v krogu kulturnega človeštva kot majhen, a ne brezpomemben člen. Pomnite to vi, ki vas je usoda postavila na periferijo slovenstva.

Ljubiti Prešerna, se pravi ljubiti svobodo misli in besede, svetovnega nazora in vere. Kdor se drži Prešerna, se drži prave mere in jasne harmonije, odmeta vnanji nakit, zavrača frazo in mu je samo do jedra.

Spoštovati Prešerna-pesnika in Prešerna-človeka, se pravi, spoštovati človeško bedo in spoznati pomen in potrebo trpljenja za idejo. Prav pojmiti Prešerna, se pravi pojmiti sebe in vzeti usodo nase, naj bo še tako bridka, jo preizkusiti do zadnjega grenčà in premagovati v pokorni službe vseobčega življenja. Umetnik ne more biti vsak, človek pa, ki po svoje verno in vdanostno služi narodu in človeštvu, je lahko vsak najmanjši izmed nas.

. Zato še enkrat ljubite Prešerna!

SESTANKA

V soboto, 7. t.m. je bil sestanek ŠS na gimnaziji, ki naj bi pospešil njeno delo, saj se nikakor ne moremo pohvaliti z uspehi v preteklem polletju. Šolska skupnost se šele uveljavlja, zato nam manjka izkušenj. Tudi razna posvetovanja predstavnikov ŠS - vseh srednjih šolah Dolenjske ne morejo roditi pravih uspehov. Skupnosti dijakov po drugih šolah delajo, njihovo delo pa je pogosto sestankarstvo, ali pa se odraža tudi v preveč "anarhičnem" nastopu do profesorjev, kar nikakor ni v programu ŠS.

Po besedah ravnateljice prof. Kasesnikove je glavni namen te skupnosti vcepljati dijakom zavestno disciplino - samodisciplino pri učenju in ostalemu delu v šoli in izven nje, zanimati se za socialno stanje dijakov in revnim na vse načine pomagati. Skupnost naj bi bila nekakšen posrednik med dijaki in profesorji pri vsklajanju urnika, športnih dnevih, naj bi tudi ugotavljala in pomagala odstranjevati napake v zvezi s podajanjem snovi, vendar brez anarhije. Predvsem v prvem in drugem letniku so potrebni krožki za učenje matematike in tujega jezika. (tu je treba pohvaliti prizadevnost prof. Kovača, ki bo pomagal pri matematičnem krožku). V višjih razredih, predvsem v III. b, je s strani dijakov potrebna večja kontrola nad večnimi "špricariji".

Dijaki naj svoje probleme obravnavajo na sestankih, ki se sklicujejo po potrebi, vendar vsaj enkrat na mesec. Sestankarstvo, to je sestanke zaradi sestankov, pa je treba odklanjati. Razredni predstavniki ŠS problematiko svojega razreda podajajo na sestanku odbora, ki bo skupaj s profesorji poskušal rešiti nepravilnosti in pomanjkljivosti. O načelnih stvareh pa naj bi se pogovorili na skupnem posvetu sredi marca.

Skupaj z učiteljiščem bomo v začetku prihodnjega meseca obiskali ljubljansko opero, verjetno si bomo ogledali La Boheme. Zaradi lažjega razumevanja opernega dela je skoro potrebna okvirna beseda o delu samem in o ustvarjalcu. To so nam tovariši profesorji že obljubili.

Malo po krivdi plesnega odbora, malo zaradi nezanimanja dijakov v gimnaziji, že lep čas ni bilo pravega plesa. Odbor ŠS je bil mnenja, da je najpametneje, da se za nedoločen čas ples prekine. Ko pa se bo zanimanje povečalo, bo zopet vsako soboto.

Za tajnika ŠS je bil izvoljen Jože Golobič, ki bo skrbel za spisek dijakov in vodil kontrolo o njihovem socialnem stanju.

OKRAJNA KONFERENCA

24. I. je bila v domu LP okrajna mladinska konferenca, na kateri je naša dolenjska mladina pregledala delo zadnjega leta. V glavnem referatu je dosedanji predsednik tov. Hartman Jože analiziral probleme delavske in kmečke mladine. Sekretar Slavko Dokl pa je podal organizacijsko poročilo. Iz poročila je razvidno, da je bilo delo v preteklem letu živahno, posebno se je (poživilo) razgibalo v času gradnje avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb. O šolski mladini je razpravljala dijak srednje tehnične šole iz Krškega Arenšek Stanko. Udeležencem je poročal o dosedanjih sestankih dolenjskih srednješolcev o njihovih namelih, o vlogi šolske skupnosti, ki še ne dobiva prave vloge, kot nekakšen organ dijakov pri samoupravljanju šole itd.

Med drugim je bil sprejet sklep, da bo v tem šolskem letu posvetovanje vseh predstavnikov šolskih odborov, ravnateljev šol in voditeljev mladinskih organizacij ter šolskih skupnosti. Na koncu konference je bil izvoljen nov okrajni komite, ki mu predseduje Dokl Slavko.

DROBNO-ZANIMIVO

Pomanjkanje dobrega kadra je tudi v naši mladinski organizaciji poglavje zase, zato je okrajni komite LMS Novo mesto organiziral večerno mladinsko šolo. Šola je dvakrat tedensko, ob torkih in četrkih, v prostorih naše gimnazije. Največ udeležencev je z učiteljišča in gimnazije (okoli trideset), veliko pa je tudi mladih delavcev in delavk.

Na predavanjih se mladinci seznanjajo s problemi našega družbenega upravljanja, z mladinskimi problemi itd. Namen te šole je, da bi kot nekakšni predavatelji pomagali okrajnemu komiteju pri izobraževanju naše delavske kmečke mladine.

Tudi mladinska organizacija je izrabila simestralne počitnice za organiziranje najrazličnejših tečajev. Občinski komite LMS Novo mesto je organiziral tridnevni tečaj za vodje posameznih aktivov LMS. Z naše gimnazije so sodelovali trije mladinci: Colarič Tomaž, Uka Smit in Metod Štrumbelj. Pred tem pa je bil v Ljubljani tečaj za voditelje mladinskih delavnih brigad. Z našega zavoda sta se tečaja udeležila Štefka Jesih in Jože Sintič.

Letos je glavna akcija naše jugoslovanske mladine gradnja avtomobilske ceste od Niša pa do Paračina.

Naš okraj bo dal pet kompletnih delavnih brigad po sto dvajset brigadirjev. Prve brigade bodo odšle na delo že 1. marca. Med temi bo tudi ena naša brigada, ki je bodo sestavljali pretežno kmečki fantje in dekleta.

Srednješolski brigadi bosta dve: ena bo delala v zveznem merilu, gradila bo avtocesto, druga pa bo lokalna in ne zvezna, kot je bilo objavljeno v Dolenjskem listu.

Brigada, ki bo šla v Srbijo, bo začela z delom že 15. junija in bo delala do 20. julija, druga pa bo od 25. junija do 30. julija. Ta čas je verjetno najbolj ugoden za naše dijake.

Že prejšnji mesec smo začeli v našem aktivu z akcijo prijav za MBD. Do sedaj se je prijavilo 53 mladincev in mladink.

Na zadnjem sestanku našega komiteja je bilo sklenjeno, da se poživi kulturno-prosvetno delo, ki naj bi se odvijalo v KUD Oton Župančič. Izvoljena je bila pripravljalni odbor, ki mora do 15. t.m. organizirati občni zbor KUD-a Oton Župančič.

Nastale so tudi majhne spremembe v vodstvu same organizacije. Zaradi prevelikega dela sta bila razrešena svojih dolžnosti Sonja Godnik kot referent za kulturo in pionirsko organizacijo in Jože Gričar, urednik Stezic, kot referent za tehnikov. Namesto Godnikove odgovarja za pionirsko organizacijo Golobič Jože, za kulturo pa KUD Oton Župančič, namesto Gričarja pa je bil imenovan Metod Štrumbelj.

Poznate in berete

D O L E N J S K I L I S T

najbolj razširjeni pokrajinski tednik v državi? Izdaja ga okrajni odbor Socialistične zveze v Novem mestu; letna naročnina 600 din, za inozemstvo 1200 din ali 4 ameriške dolarje.

BRALCI STEZIC: priporočite staršem, znancem in prijateljem, da si naročijo DOLENJSKI LIST, če ga še ne prejemajo na svoj naslov! Udeležite se velikega novoletnega nagradnega žrebanja DOLENJSKEGA LISTA - prvi dobitnik: t e l e v i z i j s k i s p r e j e m n i k in kopica dragocenih nagrad za vse stare in nove naročnike, ki bodo naročili list in plačali polletno naročnino do 1. marca!

POL LETA USPEHOV IN NEUSPEHOV

Pol leta uspehov in neuspehov je za nami. Prav je, da pregle-
damo, kaj smo naredili v tem času in kakšne napake ter pomanj-
kljivosti so se pojavljale v našem delu.

Naše delo je več ali manj omejeno na program, ki smo ga spreje-
li na zadnji konferenci. Lahko rečemo, da smo precej točk progra-
ma že izpolnili, nekatere nas še čakajo, druge pa bodo verjetno
ostale neizvedene, n.pr. kuharski tečaj.

Značilno za delo v prvem polletju je, da je bila zaposlena le
skupina mladincev in mladink, ki jih srečujemo na vsakem kora-
ku, pozabili pa smo na množičnost. Ena izmed oblik takega dela
so nedvomno predavanja in ravno ta so bila tista praznina v na-
šem delu, ki jo bo treba v tem polletju zakrpati. Vzrokov, za-
kaj ni bilo več predavanj, je več: prevelika preobremenjenost
dijakov s samo šolo, (vedno po šest ur pouka), priprave v okvi-
ru proslave otvoritve avtoceste, nekaj krivde leži tudi na sa-
mem vodstvu. Druga slaba stran je pomanjkanje dobrih razrednih
sestankov. Ali ni čudno, da ne znamo pripraviti dobrega sestan-
ka? Ali res ni nobenega problema, ki bi nas zanimal?

Posebno mesto pripada kulturno-prosvetnemu delu. To delo ni
ravno slabo. Precej zaslug za poživitev dela imajo nedvomno
"Stezičice", ki vabijo mlade literate k sodelovanju. Z malo večjo
aktivnostjo literarnega krožka bi lahko tudi bolj poživil to
plat našega dela.

Poljudno naravoznanstveno delo je malo preveč v genci. Priro-
doslovni krožek pridno dela, a o tehničnem ni ničesar slišati.
Krivda leži na vodstvu krožka. Upamo, da bo sedaj, ko bomo do-
bili kino-projektor, delo živahnejše.

Naredili smo še marsikaj drugega, kar ni tukaj zapisanega, a
preko naših "Stezičic" ne moremo iti. Naše glasilo izhaja redno,
kar je velika zasluga uredniškega odbora. Največja pomanjklji-
vost je seveda ta, da premalo pišete v naše glasilo. Dijakinje
in dijaki, več aktivnosti pri samem delu in več poguma pri pi-
sanju v naš list!

OBVESTILO

Prosimo bralce, da nam oprostijo napake, ki jih je tiskarski
škrat vrnil v članek "Nekaj misli o "Stezičicah" ", ki smo ga
objavili v številki 8-9.

KRKA

TOVARNA
ZDRAVIL
NOVO MESTO

Skoro preskromen je napis na obnovljeni hiši na Vratih, kljub skromnim črkam, pa je "Krka", tovarna zdravil v Novem mestu s svojimi priznana kvalitetnimi izdelki, zaslovela po vsej Jugoslaviji.

Pred petimi leti se je za Lekarno osnoval pod vodstvom m. ph. Andrijaniča skromen laboratorij; nihče bi mu ne obetal tolikšnega napredka. Stevilo uslužbencev se je večalo. Laboratorij "Krka" je razširil strojni park in prostori so postali pretesni. Ves kolektiv se je preselil v obnovljeno zgradbo na Cesti komandanta Staneta - v tovarno zdravil. Takrat so se na široko odprla vrata mladim delovnim močem, tako da je danes zaposlenih 180 ljudi. Čeprav je "Krka" v središču Novega mesta, jo premalo poznamo, zato se marsikdo začudi, ko pregleda obilico proizvodov "Krke" - od tablet, sirupov, mazil, do ampul v zadnjem času. "Krka" pa se nenehno širi in vedno več proizvaja; vedno več sredstev se steka na Dolenjsko in vse manj deviz v inozemstvo.

V bodočnosti bo šla proizvodnja v dve smeri:

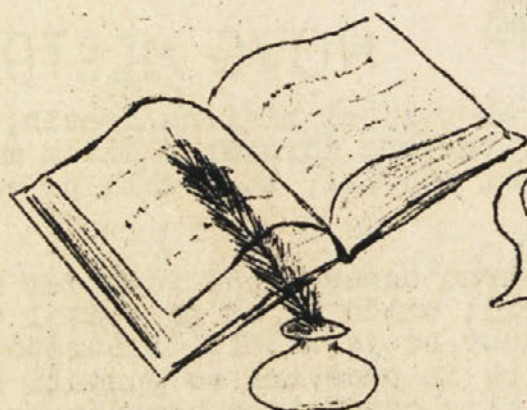
1. izpopolnjevanje farmacevtske proizvodnje;
2. farmacevtsko-kemijska sinteze.- priprava surovin - .

Čeprav je "Krka" mlada, je po brutto produktu že na petem mestu med tovrstnimi podjetji v državi, zato lahko upravičeno pričakuje sredstva za nadzidavo skladišča in gradnjo nove tovarne v Ločni.

Upravni odbor z direktorjem, tov. Andrijaničem, že ob rasti podjetja ne zanemarja socialnega stanja delavcev, saj je priznalo, da so uslužbenci v "Krki" zadovoljni. Ob dobrih delovnih pogojih imajo v svojih menzi topel obrok hrane s kruhom za osemnajst din, večina pa brezplačno mleko. Svoje letne dopuste pa bodo delavci "Krke" prebili v svojem domu ob morju.

TOVARNA ZDRAVIL "KRKA" v Novem mestu, želi dijakom gimnazije v šoli veliko uspeha.

Pri učenju, športu in za zdravje pa naj uporabljajo le zdravila in zdravstvene pripomočke znamke "KRKA" - TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO!

Mladi Literati

NA POSTAJI

Topla sapa je vlekla od juga preko razmočene zemlje in topila zadnje krpe snega, ki so še tu pa tam ležale po njivah, le še ceste so bile poledenele, njim tudi jug in medli sončni žarki prejšnjega dne niso mogli do živega.

Ljudje so previdno stopali po sluzastem ledu in se izgubljali proti mestu ali zavijali na postajo, ki je oživljala. Polmrak se je le polagoma bistril in odkrival vlažno pokrajino. Človek bi sodil, da je že marec, pa je bila po koledarju najhujša zima v deželi.

Nemirni so prestopali ljudje pred poslopjem male postaje, ni jim zeblo, od nestrpnosti so menci in neprestano pogledovali na ure, ki so po polževo tekle, zmotil jih je vsak ropot vrat, da so se ozirali proti pisarni, če se bo že prikazal prometnik. Toda železničarja z rdečo kapico ni bilo od nikjer, zato se tudi prihoda vlaka niso mogli nadejati.

Kazalca na uri sta se leno premikala, nervozno so se ljudje sprehajali, tu pa tam so se pomenkovali, pa brez pravega zanimanja. Vsak hrup so imeli za prihod vlaka, ki je bil menda že zopet zamujen. Kako je to zoprno! Želiš, da bi bil vlak že tu, da bi se stisnil v nek kotiček in se odpeljal domov, pa ga ni in ni. Ko bi vsaj vedel, koliko ima zamude! Od časa do časa je kdo prijel kovček, ga prestavil sem ter tja po mokrem pesku, se nekajkrat obrnil in poslušal. Zopet nič! Te minute se tako vlečejo.

Iz čakalnice so stopili še zadnji, ki tudi niso mogli več strpeti, malo so se sprehodili in primerjali ure, potem pa dvignili in spuščali kovčke ali torbe. Redki so bili taki, ki so bili navajeni na nestrpnost na postaji. Ti so se lahko vživeli v pogovor in minute se jim niso zdele tako dolge.

Poleg stebra je stalo na peronu dekleta, verjetno je odhajalo domov, in brezbržno držala kovček, ga spustila in ga iz dolgega časa zopet dvignila. Južna sapa ji je valovila svetle lase in jih vzkrajala z gibanjem, ki ga je bilo povsod čutiti. Počasi se je približala progi, odložila kovček in se zapletla v pogovor s fanti, ki so stali ob njej. Nenadoma pa se je zdrznila, ko jo je prijateljica dregnila, in se radovedno ozrla okoli sebe. Šele sedaj je opazila, da neprestano visi na njej pogled, da nekdo izpod kostanja bulji vanjo in ne odmakne pogleda. Spoznala ga je in čez beli obrazek ji je šinila rdečica nejevolje. Mislila je, da se bo unesel, pa se ni. Zdi se, da nima tega namena, čutila pa se je sokrivo, ker je dopustila, da se je tako zavaral.

Sapa, ki je s seboj nosila duh prezgodnje pomladi, je zopet močnejše potegnila in prinesla s seboj šibak glas, ki naj bi bil žvižg lokomotive, pa je bil prešibak, da bi vzvalovil ljudi. Že čez nekaj sekund, pa so vsi kot eden hlastno segli po kovčkih, ko se je zaslišal težko pričakovani ropot. Vsem se je mudilo, vsi so hiteli, eni so čas lovili, drugi pa pred njim bežali.

Prihod vlaka je vedno veličasten prizor. Čudovit je pogled na sopihajočo lokomotivo, ko v silnem naletu prihrumi na postajo z dolgo vrsto vagonov za seboj. Oči vseh, ki so v bližini, se takrat obrnejo na postajo. Tudi to pot se je vlak kot strašna večča pripodil izza ovinka, rumeni lučki sta rasli in se vse bolj bližali, že sta tu pred črno pošatjo, ki vali iz sebe svetel oblak, ki kot megla polzi po tleh pod nizkim nebom. Škipaje se je vlak ustavil in obstal umirjen kot ukročen konj. Iz njega so se usipali dolgi jeziki ljudi, ki so se od daleč pripeljali na delo. Objele so jih gneče drugih, ki so pritiskali na ozke stopnice, da sta oba takoj za trenutek obstala. Pred polnimi vagoni se je trlo ljudi, za prazne pa se nihče ni zmenil. Oh, pač! Blondinka in njene kolegice so se brez posebnega truda povzpele v predzadnjega in se posedle po klopeh.

Skozi priprte oči je gledal fant izpod kostanja po postaji, ki je še vedno vsa valovila, vse se je gibalo razen okna, kjer bi se morala prikazati svetla glavica. Pa se ni. Zbala se je prosečega pogleda in vlažnih oči, skrita za steno je čakala, da se mu izmakne, da je njegov pogled ne doseže.

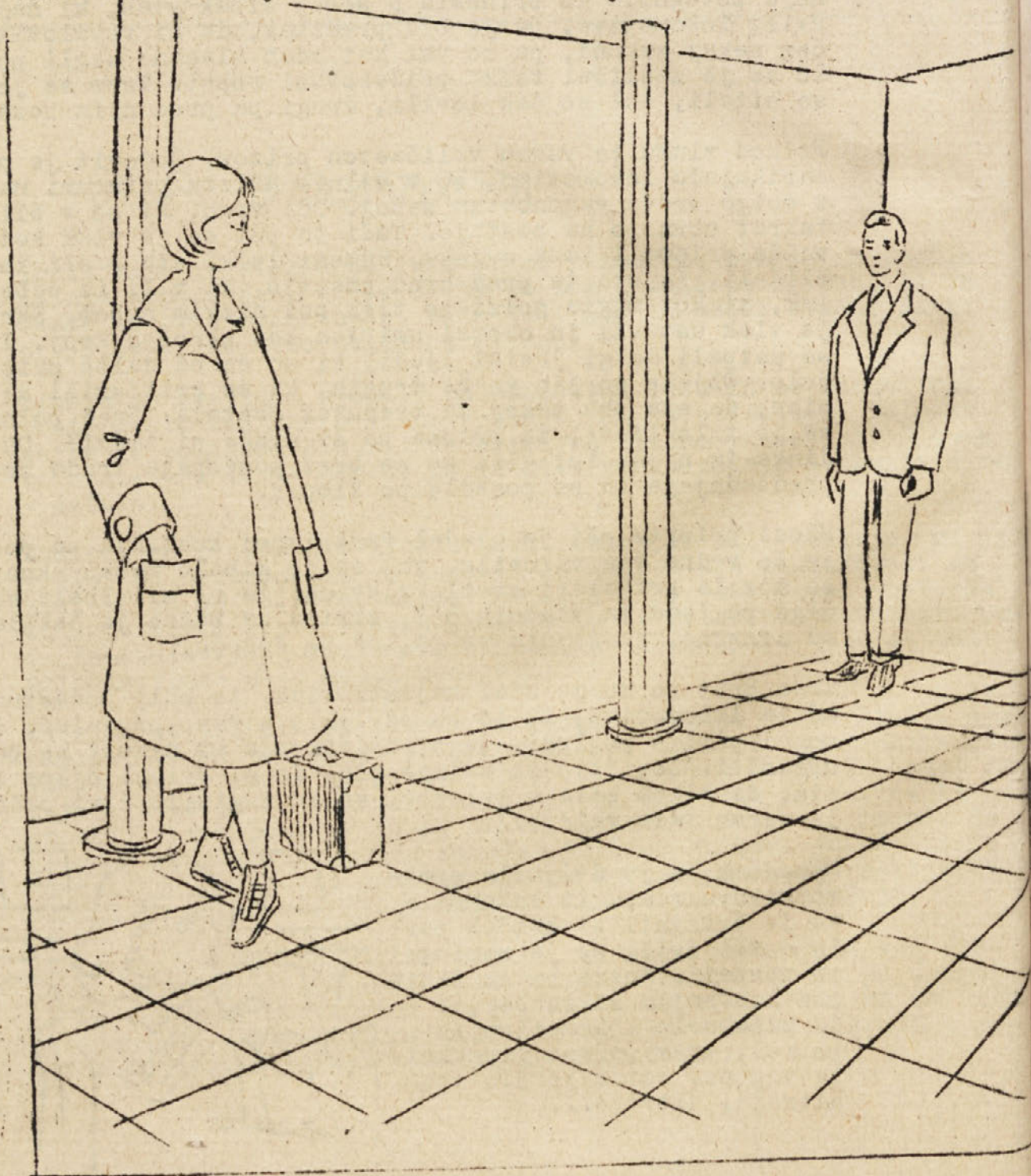
Tako krut se mu je zdel sajasti vlak, še bolj pošastna se mu je zdela lokomotiva, ki jo bo odvela stran, predaleč, da bi jo mogel piti s pogledi. Tega poslednjega mu nikoli ne bo mogla ubraniti. Lovil jo je zadnje hipe in si vrisal njeno sliko v spomin, da bi mu bila v tolažbo, ko bo izginila živa podoba, ki jo je zaman tako zaljublil.

Nenadoma se je dvignila sprednikova roka, iz lokomotive je brizgnil stebriček pare in oster žvižg se je razlegel po postaji. Kotda bi se fantu pod kostanjem zakrohotala, je zabobnela lokomotiva in po asi, prav počasi premaknila vagoni. Potem je šlo vse hitreje, hitreje....

Tudi okno, ki ga je hotel s pogledom obdržati, je neusmiljeno šinilo mimo. Le za hip se mu je zazdelo, da je ob njem zapazil modro jopico, ki se je tako lepo spajalaz barvo njenih las in oč. Potem je še okno, kjer jo je zadnjič videl, izgnilo. Le rdeča lučka na repu železne kače je svetila v mrak, nazadnje pa je še ta zamrla.

Postaja je bila prazna, zadnje skupine so se zvrstile skozi izhod in v jutranjem mraku izginile. Le fant, ki nikogar ni čakal in se od nikogar ni poslavljaj, je stal še vedno v senci skrit. Potem je vesel, da jo je videl, in potrj, ker je bilo to zadnje srečanje, odšel. Njegovi po ledu drsajoči koraki so se izgubljalj v ropotanju verige, ki je dvigala zapornici. Postaja je ostala zapuščena, brez vsakega znaka življenja, v spokojni tišini so odmevali le umirjeni koraki železničarja.

ZDAJ JE PA TAKO SAM OSTAL

Vlak je, kakor vedno po dolenski železnici, vozil počasi in enakomerno, a vendar mnogo prehitro za Tineta, ki je sedel ob oknu kupeja in verno strmел pred sebe. Mati je tiho ždela v drugem kotu.

Šel je v šole. Doma niso bili bogati, a kljub temu so ga hoteli izšolati.

Tine ni bil še nikoli v mestu. Pa tudi ni imel prevelike želje, da bi ga videl, kajti bil je zelo navezan na dom, na zelene travnike in steljnike, polne belih brez in na potok, ki je tekel blizu domače hiše. Se sonce ni nikjer tako lepo sijalo kot doma.

Pa saj to ni bilo važno.

Vlak se je ustavil. "Precej velika postaja je to", je ugotovil Tine in z materjo sta izstopila. Šla sta na stanovanje. Prijazna gospa ju je sprejela in jima pokazala sobo, kjer bo spal. Bila je to kletna soba, a lepo urejena. Tine se je vsedel za mizo in se zazrl skozi okno, tja nekam daleč čez hribe. Mati pa je med tem vse stvari skrbno uredila in tudi perilo je lepo zložila po policah.

Nato sta šla še malo po mestu in tako je kmalu prišel čas materinega odhoda.

Tine jo je spremil na postajo. Težko se je bilo ločiti od nje. Ko mu je mati dala roko v slovo, ni več zdržal, ampak je kar skočil na hodnik, stekel po peronu in izginil v množici potnikov. Nekaj časa je tekel po bližnjem drevoredu, nato pa se je vlegel pod grmovje, da bi se pomiril, kajti bilo mu je hudo. Saj je šel prvič od doma in zdaj je ostal sam v čisto novem kraju, med čisto tujimi ljudmi.

Minilo je več mesecev. Navadil se je mesta in kmalu dobil nekaj prijateljev. Imeli so ga radi, ker je bil živahen, pa tudi v šoli je kar šlo. Toda takega prijatelja, ki bi mu včasih lahko po-tožil svoje težave, ni imel.

Tine je postal tabornik. Pridno se je udeleževal sestankov in tudi sam se je pričel učiti za izpite, ki jih moraš opraviti.

Potrebne knjige je dobil od Bibe. Bili so to Tabori, glasila tabornikov. To dekletu je bilo že dolgo všeč. Imela je svetle lase, počesane na rep, lepe svetle oči, majhne ozke ustnice, ki so bile čisto otroške: skratka, prikupna je bila.

Bila sta sošolca. Sedela je v prvi klopi, on pa v zadnji, zato jo je lahko vedno opazoval. Tudi doma je večkrat mislil nanjo. Dostikrat se mu je zgodilo, da so se na belih listih zvezka ali knjige pojavile njene oči, pa še usta, ušesa, nos, lasje, pred njim je bila Biba. Pri telovadbi je vedno gledal, da je bil kje v njeni bližini. Željno je iskal njen pogled, a ko sta se srečala, je hitro povесil oči.

No, sedaj, ko je imel njene Tabore, je imel več priložnosti, da se ji je lahko malo približal. Ko se je naučil snov, je Tabore vrnil. V enem pa je bil tenak, bel listič, na katerem je bilo z lepimi črkami napisano: "Draga prijateljica! Oprosti, da Te nadlegujem. Vendar, ker sem tukaj v tem mestu tako sam, brez pravega prijatelja in daleč od doma, sem si zaželel človeka, kateremu bi lahko zaupal in se z njim prisrčno pomenil. Pomislil sem na Tebe. Odgovori mi, kaj misliš o tem."

Da bi ta listič prišel v prave roke, ji je naročil, naj pogleda doma v Tabore. Našla bo nekaj zanimivega.

Kako dolg je bil ta dan za Tineta! In noč! Komaj je čakal ure, ko bo šel v šolo, ko jo bo zopet videl.

Drugi dan se v šoli ni posebnega zgodilo. Tudi z njo je govoril, pa niti najmanjšega znamenja mu ni dala. Začelo ga je skrbeti: "Kaj, če ni dobila?"

Ko je šel na hodnik med prvim odmorom, je takoj za njim prišla ena izmed sošolk in mu dala listek z besedami: "To je dala Biba!" Odleglo mu je.

V roki je držal list, pa se ga ni upal pogledati. Med drugo uro pa ga je prebral. "Sam zato, da postaneva dobra tovariša ...". Takoj si je bil na jasnem, da ga ni razumela. Vseeno ji je bil hvaležen, da mu je sploh odgovorila.

Dogo časa sta si potem dopisovala z lističi, ki pa niso mnogo povedali. Večkrat sta šla tudi skupaj v kino. Pa samo kot sošolca. Tako sta se tudi pogovarjala; samo o vsakdanjih stvareh.

Prišel je konec leta. Džbili so spričevala in se razšli. Tudi ona dva sta se razšla brez posebnega slovesa. Niti roke nista dala drug drugemu.

Nekako mesec po zaključku šole je bilo taborenje, kamor sta šla oba, Tine in Biba. On je bil še navaden tabornik, ona pa je bila vodnica.

Na vlaku je bilo veselo in živahno. Zjutraj okoli osme ure so prišli do morja, ki je bilo njihov cilj. Tabor je bil na zelo lepem prostoru. In sedaj so se začeli prijetni dnevi taborjenja. Pa kako lepo je tako življenje pod šotori.

Tu sta Tine in Biba imela več priložnosti, da se shajata. Pa to sta tudi malo izkoristila. Vedno, kadar je bila Biba na straži, je prav gotovo tudi Tine prišel, da ji je delal družbo, čeprav

ji je večkrat bolj nagajal, kakor pa jo zabaval. Ona je sedela, Tine je pa v svojo odejo zaviti ležal poleg nje in pogovarjala sta se o vsem mogočem. Redko pa o ljubezni, kakor da bi se hotela izogniti temu, česar sta bila sama polna: ljubezni drug do drugega.

Pa jo je večkrat dražil, dasi jo je imel tako rad. Včasih pa je Tine postal tako oster in nepazljiv, da se je Biba jokala. Seveda v svojem šotoru, da je ni nihče videl.

Na kopanju sta se vedno lovila po vodi in ona ga je dražila, da se je ne upa potunkati. Imela je čisto prav. Z divjimi zamahi se je pognal proti njej, pa se mu je nekaj časa spretno izmikala - znala je izvrstno plavati - nato pa ga je počakala. Takrat pa je Tine začutil, da se je ne more dotakniti. Ni je nikoli potunkal. Potem sta šla na pesek in se sončila. Tine ji je vedno začel kaj pripovedovati, a ji ni nikoli povedal do konca. To jo je najbolj razburilo. Tako sta se nekaj časa prepirala. Potem ga je pogledala, kakor je znala samo ona, in rekla: "Tine, daj povej!" Pa se največkrat ni nič upiral, ampak je povedal do konca. Navadno so bili to čisto preproste navadne stvari.

Tako so minevali dnevi.

Neke noči, ko je bila Biba zopet na straži, se je počasi bližal v njeno bližino in jo hotel prestrašiti. Pa ga je takoj opazila: "Tine, ti?" On pa se je samo nasmejal in se je vlegel na običajno mesto. Nekaj časa sta molčala, nato pa se je vsedel in rekel: "Biba, veš jaz ..." - pa zopet ni končal.

Nekaj časa sta molčala, potem pa je rekla: "Tine, kaj si ne upaš reči, da me imaš rad? Jaz te imam." Pri tem pa ga je tako lepo pogledala. Sedel je tik k nji in jo objel. Pa ju je takoj zmotil žarek žepne svetiljke ponočnjaka, ki se je že vračal. Skupaj s Tinetom sta spala v šotoru in ker ga ni bilo notri, ga je šel iskat. Šla sta spat. Biba pa tudi, ker jo je zamenjal drug stražar.

Prišel je konec taborjenja in odpravili so se domov. Najprej so se peljali z ladjo.

Ker je bilo zgodaj, okoli četrte ure zjutraj, so otroci in drugi večinoma dremali, le Tine in Biba sta slonela ob ograji in opazovala penečo se vodo. To jutro nista bila nič kaj razpoložena. Malo sta govorila. Ona je pripovedovala, kakšno novo obleko bo imela, on pa jo je le včasih s čim podražil.

Na vlaku pa je Tineta, ki je imel zadnjo noč stražo, premagal spanec, zato se je kar lepo naslonil Bibi, ki je sedela nasproti

njega, na kolena in zaspal. Tako srečen je bil. Ko je prišla Ljubljana, ga je zbudila. Poslovila sta se. Pa ni bilo nič posebnega. Stisnil ji je roko, nekaj časa podržal v svoji, in rekel samo: "Adižo Biba." In razšla sta se ...

Njo so čakali starši, on pa je moral prenašati prtljago na Dolnjca.

Med počitnicami je bil nekaj časa pri starem očetu, pri stricu, potem v brigadi, ostali čas pa je prebil doma. Med tem časom ji je parkrat pisal, pa ni bilo odgovora. Tudi videla sta se, a samo 3 dni, na seminarju vodnikov, pod Jalovcem.

Čas pa je tekkel dalje in prišla je jesen - šola. S strahom je čakal zopet šole in zdelo se mu je, da je Biba sigurno čisto pozabila nanj.

Res je bilo približno tako.

Šolski dnevi so tekli zopet po starem in vse skupaj se ni dosti spremenilo. Spremenila pa se je Biba. Postala je nekam zadirčna in neprijazna. Večkrat je hotela vedeti, preko svoje prijateljice, ali jo ima Tine še kaj rad. On pa ni dostikrat odgovoril, čeprav jo je imel resnično rad. Čedalje manj sta govorila.

Imeli so športni dan in šli so na izlet proti Kočevskemu Rogu.

Lepo in zabavno je bilo. Ko so se vračali, je Tine slučajno slišal v pogovoru sošolk, da ima Biba nekega Marjana. V tem trenutku se je imel za najbolj nesrečno bitje na svetu. Zdelo se mu je, kakor bi mu nekdo izrezal srce.

Obvladal se je in se zopet šalil naprej. Tako, mimogrede je to Bibi to omenil in spoznal je, da je res. Spomnil se je starega pregovora, ki pravi: "Izpred oči - iz spomina." To ni pokazal, kako mu je hudo, ampak se je smejal, kadar so se drugi smejali in se zresnil, kadar so to storili drugi.

Približevalo se je Novo leto in novoletna jelka. Na njo je to leto prišel tudi Marjan. Vse je bilo veselo in je plesalo.

Marjan je plesal samo z Bibo. Ona je bila zelo srečna, saj tako se je zdelo. Vendar pa ob vsem tem veselju ni bil vesel Tine.

Tine je znal dobro igrati harmoniko, pa je šel zamenjati harmonikaša. - O, da ne bi nikoli tega storil! Prsti so se premikali

po tipkah in melodija se je mešala med enakomeren šum plesalcev, ki so se premikali po taktih angleškega valčka. Tudi Marjan in Biba sta plesala in vsakokrat, ko sta se približala, se je Tinetu zdelo, da ga nekdo tolče po glavi.

Ali ni to ironija? Tine igra, da lahko Biba in Marjan plešeta. In vsakokrat, ko sta šla mimo odra, mu je Marjan pokimal, ona pa se ni niti ozrla. Pa zakaj naj bi se? Morda je imela prav.

Čas je tekel in minilo je že več mesecev od takrat. Tine je postal bolj tih in zamišljen, včasih pa le vesel; pa ne več tako pristrčno kot nekdej.

Pred nedavnim sem ga obiskal. Ko sem vstopil, se ni takoj ozrl. Videl sem, da ima na knjigi njeno sliko. Oba sva molčala. Pa je vstal in mi se zazrl v oči. Bil je žalosten, a njegove oči so mi razodevale odpuščanje ...

Odklešenje

Tih večer je pal,
- tudi mene je senca prekrila -
kot črn pajčolan bi dal
naravi, da bi se pomirila...
Le v dalji
pes,
na nebu
luna.

Vse že spi, vse,
~~in~~ lepe sanje sanja,
le meni mrak in noč,
ne prinašata več spanja.

Zopet je tu mrak,
in z njim so misli težke,
sitne, neukrotljive,
ki vrtajo mi v delček vsak.
Le Ti bi
draga,
dala mi mir,
da mogel bi spati!

Filuška (Starc)

